

2024-11-29

Till Finansdepartementet

Er ref **Fi2024/01367**

Endast via e-post: fi.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till fi.ofa.sfo@regeringskansliet.se

Remissvar beträffande Statskontorets rapport, En form av kollektivt beslutsfattande – en kartläggning och prövning av nämndmyndigheter (2024:11)

Inledning

Akavia kommenterar här enbart den delen av rapporten som innehåller förslag rörande Notarienämnden. Notarienämndens uppgifter föreslås överföras till andra nämnder; Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag respektive Statens ansvarsnämnd eller en eventuell framtida Domaransvarsnämnd. Akavia anser att Notarienämnden med nuvarande sammansättning fyller en viktig funktion för notarietjänstgöringen och dess uppgifter bör inte överföras till andra nämnder.

Nämnden och dess uppdrag

Vad gäller Notarienämndens uppdrag kan följande sägas. Nämnden är väl fungerande och har en viktig uppgift att fylla för notarier, som genomgår notarietjänstgöring vid på domstol, både på tingsrätt och förvaltningsrätt. Nämnden handlägger överklaganden av beslut om antagning till notarietjänstgöring och vissa andra beslut vilket följer av 19 § notarietjänstförordningen (1990:469) och 1 § förordningen (2007:1076) med instruktion för Notarienämnden. Även vissa ansvars- och disciplinfrågor för notarie hanteras, 57 § förordningen (1996:381) med tingsrättsinstruktion respektive 47 § förordningen (1996:382) med förvaltningsrättsinstruktion. Därutöver har Notarienämnden föreskriftsrätt avseende notarietjänstgöringen, vilket är en viktig fråga som kräver särskild kännedom och kompetens om tjänstgöringen.

När det kommer till sammansättningen har Notarienämnden en särställning. Den består av ordinarie ledamöter och ersättare, varav några platser innehas av ordinarie domare i tingsrätt eller förvaltningsrätt. En plats innehas av en representant för en arbetstagarorganisation (Akavia genom Saco-S Domstol), som också är ordinarie domare. Det finns representation från domstolar av olika storlek och i olika delar av landet. Dessa ledamöter har daglig kontakt med notarier och aktuell erfarenhet av notariernas arbete och situation. I nämnden finns vidare en representant från Åklagarmyndigheten som ersätts av en representant från Kronofogdemyndigheten, vilka representanter finns med eftersom det krävs notariemeritering för att bli antagen som åklagaraspirant eller kronofogdeaspirant. I nämnden innehas även en plats av representanter från universitet där juristutbildning ges. Dessa bidrar med värdefull kunskap kring juristutbildningens innehåll och juriststudenternas situation.

Sammansättningen ger Notarienämnden möjlighet att genomlysas varje beslut med ett brett perspektiv från olika nivåer och sett ur flera samhällsviktiga ögon. Det gör även att notariernas speciella anställningsform, en visstidsanställning som både är en utbildningstjänstgöring och ett förvärvsarbete

som samtidigt betygsätts, tas i beaktande. Detta ger besluten hög kvalitet och tillförlitlighet. Besluten fattas på detta sätt även kostnadseffektivt. Vi anser således att Notarienämden bör vara kvar, men samtidigt kan det finnas skäl att ytterligare utveckla dess uppdrag.

Frågor om ansvar för notarierna

Statens ansvarsnämnd beslutar i frågor om disciplinansvar, åtalsanmälan och avskedande när det gäller ordinarie domare och andra domare. Notarienämden beslutar dock när det gäller tingsnotarier respektive förvaltningsrättsnotarier (jfr 57 § förordningen (1996:381) med tingsrättsinstruktion respektive 47 § förordningen (1996:382) med förvaltningsrättsinstruktion).

Akavia anser att denna typ av frågor rörande notarier, inte ska hanteras i Statens ansvarsnämnd, eller en eventuell framtida Domaransvarsnämnd. Om förändring ska ske avseende hanteringen anser vi att det är en lämpligare ordning att hantera dylika frågor rörande notarier i Domstolsverkets personalansvarsnämnd. Detta utifrån att det rör sig om en mer utpräglad utbildningstjänstgöring.

Föreskrifter för notariatjänstgöring

Notarienämdens uppdrag att ge föreskrifter för notariatjänstgöringen är av stor vikt för utformningen av notariatjänstgöringen och följs upp vid bland annat Notarienämdens återkommande domstolsbesök. Vidare beslutas också föreskrifter för s.k. pakettjänstgöring, exempelvis vid Åklagarmyndigheten och Kronofogdemyndigheten.

Akavia menar att det är viktigt att möjligheten till föreskriftsrätt fortsatt är en del av Notarienämdens uppdrag. Akavia anser vidare att Notarienämden, mycket tack vare sin sammansättning, har rätt kompetens att utföra det uppdraget genom det breda perspektiv och nära insyn i notariernas vardag samt förståelse för den komplexa anställningsform som notarierna har.

För att attrahera jurister att söka notariatjänstgöringen krävs att notariatjänstgöringen håller hög kvalitet. Att jurister genomgår notariatjänstgöringen är inte bara viktigt för att säkra domarförsörjningen utan krävs även för att säkerställa rättssäkerheten i samhället i stort men är också viktigt för försörjningen av åklagare och kronofogdar, yrken som kräver notariemeritering.

För Akavia och Saco-S domstol,

Patrik Nilsson

Samhällspolitisk chef Akavia

Cecilia Ashori-Mehrandjani

Notarieansvarig Saco-S domstol

Johan Kjellsson

Sakkunnig, Akavia